

รายงานการวิจัยเรื่อง
บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการของ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
วิจิตร บุญยธโรกุล

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัยครั้งนี้เพื่อพัฒนา “คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการของ สจพ.” ปัจจุบันความ
สูญเปล่าทางการศึกษา ที่มีสาเหตุมาจากนักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 3-4 ต้องรับสถานะ **พ้นสภาพ**

นักศึกษา เพราะไม่สามารถทำคะแนนเฉลี่ยประจำภาคให้ถึง 2.00 ได้ หลังจากถูกคาดโทษ **วิทยาทัศน์** แล้ว

การรวบรวมแนวความคิด เพื่อนำมาพัฒนาเป็น **คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา** กระทำโดย สร้างแบบสอบถาม
2 ชุด โดยแยกเป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา ระดับชั้นปีที่ 3-4 ของทั้ง 3 คณะ ซึ่งมี
นักศึกษาระดับปริญญาตรีมาแล้วมากกว่า 4 ปี และชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาระดับชั้นปีที่
3-4 ของทั้ง 3 คณะที่มีอาจารย์ประจำคณะเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์
แล้วดำเนินการสร้างคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้วส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาทดลอง
ใช้และให้ข้อเสนอแนะกลับมา

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ทั้งอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็น
นามธรรม ที่ดีและถูกต้อง มากกว่าปัจจัยที่เป็น **รูปธรรม** และนักศึกษาต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาประพฤติ
ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาด้วย

ความเป็นมาของปัญหา

การตัดสินสอบได้หรือตกของนักศึกษา กระทำโดยพิจารณาจากหน่วยกิตสะสม (Grade Point Average-GPA) ที่นักศึกษาแต่ละคนทำได้ในภาคเรียนสุดท้าย รวมกับหน่วยกิตสะสม ที่นักศึกษาได้สะสมไว้ตั้งแต่ภาคก่อนๆ หากภาคใด GPA ของนักศึกษาผู้นั้นน้อยกว่า 2.00 หมายความว่า นักศึกษาผู้นั้นตกอยู่ในสภาพ **วิทยาทัศน์** (probation) หากภาคเรียนถัดไป GPA ประจำภาคของนักศึกษาผู้นั้นยังน้อยกว่า 2.00 อีก ผลคือ นักศึกษาผู้นั้นต้อง **พ้นสภาพนักศึกษา** (retire) ออกไปทันที ถึงแม้ว่าการพ้นสภาพนั้นจะอยู่ในช่วงของ **ปีที่ 3** หรือ **ปีที่ 4** ก็ตาม ซึ่งที่ผ่านมามีสามารถแสดงเป็นสถิติได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สถิติจำนวนนักศึกษา ปีที่ 3-4 ที่พ้นสภาพนักศึกษาในแต่ละปีของ สจพ.

ปีการศึกษา	2533		2534		2535		2536		2537	
	ภาคเรียนที่ 1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
ครุศาสตร์อุตสาหกรรม	24	14	39	17	60	22	34	33	37	54
วิทยาศาสตร์ประยุกต์	25	28	50	33	50	40	43	66	51	67
วิศวกรรมศาสตร์	70	124	107	99	87	95	107	105	104	118
รวม นศ. ที่พ้นสภาพ/ภาค	119	166	196	149	197	157	184	204	192	239

ที่มา: งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ บางชื่อ กทม.

จากสภาพ **พ้นสภาพนักศึกษา** ของนักศึกษาแต่ละคนจะเห็นว่า มีผลเสียหลายประการต่อทั้งของประเทศชาติ สถาบัน และตัวนักศึกษาเอง จากผลเสียดังกล่าว สถาบันการศึกษาทั้งหลาย ควรดำเนินการป้องกันแก้ไข ซึ่งผู้ที่แก้ไขได้ในเบื้องต้นคือ **อาจารย์ที่ปรึกษา** เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลนักศึกษาโดยตรง ซึ่งนอกจากหน้าที่โดยนิตินัยคือ ทำแผนการศึกษาตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่นักศึกษาผู้นั้นเข้ามาเป็นนักศึกษาของสถาบันจนจบการศึกษา พิจารณาผลการเรียนที่ผ่านมาเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาเลือกวิชาเรียนในภาคถัดไป และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยพฤตินัย อาจารย์ที่ปรึกษาควรควบคุมความประพฤติ ช่วยแก้ปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาที่อาจมีผลกระทบต่อการศึกษา หาทุนการศึกษา หางานพิเศษให้นักศึกษาเพื่อหารายได้ไว้เป็นทุนในการศึกษา ฯลฯ ทั้งยังสามารถทำความใกล้ชิดกับตัวนักศึกษาแต่ละคนได้

อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรคำนึงถึง บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบที่ควรมีเพื่อผลสำเร็จทางการศึกษาของนักศึกษา ซึ่งถ้าได้มีแนวดำเนินการที่ชัดเจนสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากแก่ตัวนักศึกษาเอง แก่สถาบัน และแก่ประเทศชาติ ในด้านต่างๆ ในอันที่จะสร้างคุณค่าแก่วงการศึกษาด้านหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัยและพัฒนา

1. เพื่อพัฒนา และศึกษาผลการใช้คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาที่วิจัยและพัฒนาขึ้น
2. เพื่อพัฒนา บทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีต่อนักศึกษาที่ตนดูแลอยู่
3. เพื่อลดความสูญเปล่าทางการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ลดจำนวนนักศึกษาที่ต้อง **พ้นสภาพนักศึกษา** (retire) ลง
2. ให้เข้าใจบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตนที่มีต่อนักศึกษาที่ตนดูแลอยู่

ขอบเขตของการวิจัยและพัฒนา

1. คู่มือสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษาที่พัฒนาขึ้นนี้ สำหรับ 3 คณะของ สจพ. คือ คณะครุศาสตร์-
อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์
2. กลุ่มตัวอย่างของประชากร มาจากทั้ง 3 คณะของ สจพ.
3. การให้คำปรึกษาแก่นักศึกษามุ่งทางด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อพัฒนาคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับใช้เป็นแบบปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาใน
อันที่จะลดจำนวนนักศึกษาที่ต้องพ้นสภาพ (retire) เนื่องจากนักศึกษาผู้นั้นตกอยู่ในสภาพ **วิทยาทัศน์**
(probation) ซึ่งจะเป็นการช่วยลดความสูญเปล่าทางการศึกษาได้ระดับหนึ่ง ด้วยเหตุที่บทบาท และความ
รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 มีผลกับนักศึกษาทุกคนในกลุ่มของแต่ละ
อาจารย์ที่ปรึกษา กลุ่มตัวอย่างจึงเป็นทั้งอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปีที่ 3-4 และนักศึกษาของทั้ง
3 คณะวิชารวมกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรมาจาก 3 คณะวิชา คือ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และ
คณะวิศวกรรมศาสตร์

กลุ่มตัวอย่าง จัดเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย

1. อาจารย์ที่ปรึกษา ของนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 ของทั้ง 3 คณะวิชา จำนวน 40 คน
 2. นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 ของทั้ง 3 คณะวิชา รวมกันเป็น 20 ภาควิชา จำนวน 287 คน
- จากทั้ง 3 คณะวิชา รวม 20 ภาควิชา การเก็บข้อมูลตัวอย่างกระทำเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) แบบสอบถาม ที่ใช้เก็บข้อมูลจากอาจารย์ที่ปรึกษา ใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบมีระบบ (systematic
random sampling) โดยวิธีนี้ได้พิจารณาอาจารย์ผู้ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาระดับปีที่ 3-4 ของ
ทั้ง 3 คณะ ทำการจับฉลากรายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาของแต่ละภาควิชา ภาคละ 2 ท่าน เพื่อให้ตอบแบบ
สอบถาม รวมแบบสอบถามทั้ง 20 ภาควิชาเป็น 40 ชุด

2) แบบสอบถาม ที่ใช้เก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปีที่ 3-4 ใช้วิธีเก็บข้อมูลแบบสุ่มเฉพาะกลุ่ม
(purposive random sampling) โดยวิธีนี้ กำหนดให้นักศึกษาระดับปีที่ 3-4 ของทุกภาควิชา จากทั้ง 3
คณะวิชา จำนวนนักศึกษาของแต่ละภาควิชา ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณ 10 เปอร์เซ็นต์ จำนวน
นักศึกษาทั้งหมด 2891 คน จำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม 287 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วยเหตุที่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ อาจารย์ที่ปรึกษาและนักศึกษา การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย จึงสร้างเป็น 2 ชุด คือ สำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ชุด และสำหรับนักศึกษา 1 ชุด ดังนี้

1. แบบสอบถาม ที่จัดให้อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้กรอก ประกอบด้วย

หมวดทั่วไป เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามเอง

หมวดชุด ก. เกี่ยวกับหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา โดยให้พิจารณาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติอยู่ แล้วให้นำหนักของข้อปฏิบัติในคอลัมน์โดยเริ่มจาก น้อยที่สุดเป็น 1 ไปจนถึงมากที่สุดเป็น 5 ในกรณีที่น้ำหนักของแต่ละบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษามีน้อย สิ่งที่ต้องพิจารณาถัดไปคือ อาจารย์ที่ปรึกษาต้องการให้ผู้บริหารภาควิชา **เสริม** ปัจจัยเหล่านี้หรือไม่ และอาจมีการให้เหตุผลเสริมแนวความคิดต่อไป

หมวดชุด ข. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาบอกบทบาทของตนว่า ได้ปฏิบัติตามข้อต่างๆ ในแบบสอบถาม น้อย ปากกลาง หรือมาก เพียงใด และถ้ามีเหตุผลชี้แจงก็ให้บอกเหตุผลด้วย

หมวดชุด ค. ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อกรให้คำปรึกษา ซึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาประสบ โดยผู้วิจัยมีจุดประสงค์ให้ผู้บริหารประเมินสถานการณ์การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาให้ดำเนินไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คำตอบที่มีให้เลือกจะมีตั้งแต่ ไม่มีปัญหา มีปัญหาบ้าง มีปัญหามาก ต่อกรณีคำตอบที่เลือกเป็น มีปัญหามากอาจให้เหตุผลประกอบได้ด้วยว่าเป็นเพราะอะไร

2. แบบสอบถามที่กำหนดให้นักศึกษาเป็นผู้ตอบ นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 เป็นผู้ตอบ จุดมุ่งหมายของแบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นด้วยว่า ต้องการให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติตนอย่างไร ระดับความต้องการมีตั้งแต่ น้อย ปานกลาง มาก

จากระดับความต้องการของนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจะสะท้อนให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้เห็นว่ นักศึกษาต้องการอะไรจากอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาจะสนองความต้องการของนักศึกษาได้อย่างไร

จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หรือออกแบบสร้างคู่มือ ส่งคู่มือให้อาจารย์ที่ปรึกษาทดลองใช้

สรุปผลการวิจัยและเสนอข้อคิดเห็น

ตามแบบสอบถามความคิดเห็น ของอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับบทบาท และหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการใน สจพ. ซึ่งประกอบด้วย หมวดทั่วไปที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามเอง หมวดชุด ก. บทบาทหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา หมวดชุด ข. การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา และหมวดชุด ค. ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีผลกระทบต่อการให้คำปรึกษา และแบบสอบถามที่ให้นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3-4 เป็นผู้ตอบ รวมแบบสอบถามทั้งหมด 5 หมวด ซึ่งอภิปรายผลจากคำตอบดังนี้

1. **แบบสอบถามหมวดทั่วไป** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเอกลักษณ์เฉพาะตนของอาจารย์ที่ปรึกษาแต่ละท่าน เมื่อพิจารณาคำตอบโดยรวมแล้ว อาจสรุปได้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาแทบทุกท่านล้วนมีเจตนาดีกับนักศึกษาแทบทุกคน นอกจากนักศึกษาบางคนที่ไม่ได้ใจจริงๆ ก็อาจทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาลำบากใจบ้าง เพราะมีนักศึกษาบางคนที่มาขอคำแนะนำแล้วไม่ปฏิบัติตาม
 2. **แบบสอบถามหมวดชุด ก.** หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนมากให้ความสำคัญกับการวางแผนการเรียนมาเป็นอันดับแรก เพราะถ้านักศึกษาสามารถเรียนได้ ทัดเทียมกับเพื่อนด้วยกันก็จะมีปัญหาอะไร แต่ถ้าเรียนช้าไม่ทันเพื่อนก็ต้องมีการปรับกลยุทธ์การเรียน เพื่อให้สามารถจบการศึกษาได้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรบอกให้นักศึกษาเข้าใจว่า **จบช้าดีกว่าไม่จบ**
 3. **แบบสอบถามหมวดชุด ข.** การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า อาจารย์ที่ปรึกษาส่วนมากให้ความมีน้ำใจเป็นอันดับต้นๆ อยากให้อาจารย์ที่ปรึกษามีความฉะฉานในการแก้ปัญหา มีหลักจิตวิทยาในการให้การปรึกษาซึ่งโดยธรรมชาติผู้ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาย่อมเป็นผู้มีจิตวิทยาในการพูด ฟัง คิด เขียน เป็นปกติอยู่แล้ว
 4. **แบบสอบถามหมวดชุด ค.** ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษา หากจะกล่าวถึงลำดับของปัญหาแล้ว มีหลายประเด็นที่เป็นตัวปัญหา เพราะโดยธรรมชาติของงานแล้ว หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยแก้ปัญหาให้กับนักศึกษาที่มีปัญหา เมื่อคณะหรือสถาบันแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาให้นักศึกษา จึงควรที่คณะหรือสถาบันจะได้มอบเครื่องมือมาให้ด้วย มิใช่ปฏิบัติเพียงออกคำสั่งว่าให้อาจารย์ท่านนี้เป็นผู้แก้ปัญหานักศึกษาให้กับคณะหรือสถาบันในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา แต่มิได้มอบเครื่องมือใดให้ ซึ่งก็จะมีผลให้การปฏิบัติงานของอาจารย์ที่ปรึกษาหย่อนประสิทธิภาพ
 5. **แบบสอบถามถึงระดับความต้องการของนักศึกษา** พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการเรียนก่อนอื่น กับคุณลักษณะเฉพาะตนของอาจารย์ที่ปรึกษาที่นักศึกษาอยากให้มี
- นอกจากนี้แล้ว นักศึกษายังอยากให้อาจารย์ที่ปรึกษามีความรอบรู้สถานการณ์ในสังคมของสถานศึกษา อยากให้อาจารย์ที่ปรึกษาจัดตารางเวลาเพื่อให้นักศึกษามีโอกาสเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษา อยากให้อาจารย์ที่ปรึกษามีสุขภาพดี และอยากให้อาจารย์ที่ปรึกษามีความเชื่อมั่นในตนเอง

เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาแต่ละคนที่จะออกไปประกอบอาชีพ นักศึกษาอยากให้อาจารย์ที่
ปรึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงาน และสำหรับนักศึกษาที่อยากศึกษาต่อก็อยากให้อาจารย์ที่
ปรึกษามีข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาที่นักศึกษาสามารถจะไปศึกษาต่อได้

ประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษาควรประพฤติปฏิบัติคือ อยากให้อาจารย์
ที่ปรึกษามีความประพฤติที่เหมาะสม และเป็นแบบอย่างที่ดีเพราะในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งของแม่พิมพ์ถึงแม้จะเป็นเพียงส่วนหนึ่งก็ **ไม่ควร** จะเป็นส่วนที่บกพร่องเพราะจะพลอยให้ส่วนอื่นดูไม่
งดงามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากความเจริญก้าวหน้า ทางเทคโนโลยีของโลกในปัจจุบัน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้ง
รูปธรรมและนามธรรมของสังคมมนุษย์ มีผลให้นักศึกษาบางคน **ลด วิริยะ อุตสาหะ** ต่อการเรียนรู้อันจะ
เป็นประโยชน์ต่อการยังชีพในอนาคต

จากสภาพของสังคมมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงเนื่องๆ กลวิธีที่อาจารย์ที่ปรึกษาจะนำมาใช้ในการให้คำ
ปรึกษาแก่นักศึกษาที่ต้องทันสมัย จริงอยู่ ถึงแม้การให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาต่อการเรียนการสอนหรือ
การศึกษาเปลี่ยนแปลงไม่มากแต่ปัจจัยข้างเคียง เช่น สิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อม หรือสภาพสังคม อาจมี
ผลกระทบต่อผลการเรียนของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาจึงควรรหาโอกาสพูดคุยกับนักศึกษาบางคนที่มี
ปัญหาเป็นการส่วนตัวบ้าง เมื่อเห็นควร

2. ในการพัฒนาคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการนั้นภายในคู่มือควรประกอบด้วยข้อมูลต่อไปนี้
คือ บทนำ นิยาม ศัพท์ หน้าชื่อของอาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
อาจารย์ที่ปรึกษาที่นักศึกษาต้องการ

3. เมื่อมีการนำคู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาด้านวิชาการไปใช้อย่างแพร่หลายจะสามารถลดอัตราการ
พ้นสภาพนักศึกษา อันจะนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างมากมาย

บรรณานุกรม

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2525.
คานธี มหาตม. แต่นักศึกษา แปลโดย กรุณา กุศลาลัย และ เรืองอุไร กุศลาลัย เกล็ดไทย 2521,
267 หน้า.
เจริญผล สุวรรณโชติ. หน้าที่สำคัญของอาจารย์ที่ปรึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2516,
110 หน้า.
ปราณี เถกิงพล การแนะแนวและการให้คำปรึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2520, 362 หน้า.
ภัทตรา จันทปัญญาศิลป์. ความคิดเห็นของนิสิตและอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการเกี่ยวกับหน้าที่ของ

- อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2519, 73 หน้า อัดสำเนา.
- ชม ภูมิภาค. “บทบาทบรรณาธิการ” วารสารการศึกษา 5: กันยายน-ตุลาคม 2523.
- ช่อลัดดา ชวีญเมือง. การศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาในวิทยาลัยครูภาคเหนือ วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2524, 164 หน้า. อัดสำเนา
- เทคโนโลยีพระจอมเกล้า, สถาบัน, พระนครเหนือ. คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ, 2523. อัดสำเนา.
- มนชัย เทียนทอง. การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของ
อาจารย์ที่ปรึกษาในสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ คม. กรุงเทพฯ
: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2527. อัดสำเนา.
- มยุรี สิงห์ไข่มุกข์. บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา คณะศึกษาศาสตร์หรือครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยใน
กรุงเทพมหานคร ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526,
282 หน้า. อัดสำเนา.
- สวัสดิ์ สุคนธ์. บทบาทและความรับผิดชอบของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคใต้ วิทยานิพนธ์ คม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 255 หน้า. อัดสำเนา.
- สำเนา ขจรศิลป์, ดร. การพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาวิชาการระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย
รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- สุจริต เพียรชอบ. “ที่ปรึกษาชี้ทางสว่างใสว”, ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตร และการสอนระดับ
มัธยมศึกษา หน้า 108-112 กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- สุมน อมรวิวัฒน์. “บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษา”. การสอนและการวัดผลการศึกษา. หน้า 118-125
กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สุรินทร์ สรสิริ, สมัย ยอดอินทร์ และอินทร์ ศรีคุณ. การบริหารงานด้านวิชาการ ทะเบียนกิจการนักเรียน
การปกครอง และการแนะแนว. โรงพิมพ์คุรุสภา 2509, 198 หน้า.
- อุมา สุนทรมาน, สุมน อมรวิวัฒน์ และวัชรี ททรัพย์มี. คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษาระดับปริญญาตรี.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2519.
- Delisle, Fransis H. “Summary of a study of the Academic Advising of Undergraduate Students”.
A Preliminary Report Office of Institutional Research. Michigan State University, 1965.
- Dressel, Fred B. “The Faculty Advisor”, Improving College and University Teaching. 22 (1)
: 57-78 ; winter, 1974.

Forsythe, Jack Norman, "Student and Counselor Perception of Counselor Functions in Tennessee Community Colleges" Dissertation Abstracts International. 33 : 447-851-A, August 1972.

Kramer, Gary L. and others. "Development Academic Advising : A Taxonomy of Services", NASPA Journal, 24 (4) : 23-31 ; Spring, 1987.

Little, Judit Warren, "Teachers as Teacher Advisors : The delicacy of Collegial Leadership", Education Leadership. 43 (3) : 34-36 ; November, 1985.

Martinson, William D. "The Role and Duties of Advisors", Improving University Teaching. Education Bulletin, Report of a Pre-Semester Work Conference. 43 : 9-11 ; November, 1960.

Mueller, Hevener Kate, Student Personnel Work in Higher Education. Cambridge Massachusetts : Houthton Mifflin Company, 1961.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร บุญยธโรกุล
การศึกษา : MS. (T & I Education – OSU)
การทำงาน : อาจารย์ประจำภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจพ.